

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 20.

INERATELE
se primesc la admînistrăție. Prețul după tarif și învalia.

Manuserisele nu se înnapoiacă.

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „
TELEFON N. 226.

O hotărâre cinstită.

Toată lumea românească cunoaște scandalul desfășurat în seminarul teologic din Ungvár. Pentru că la 15 Martie n. 13 teologi români n-au cântat alături de teologii ruteni renegați „Himnus“-ul maghiar, aceia au fost condamnați de corpul profesoral la o pedeapsă, care lovește până în adâncurile sale conștiința omească. Li s-a impus acelor teologi ca să scrie fiecare câte-o disertație, în care să arate însemnătatea înmulți maghiar din punct de vedere național maghiar și să cânte în fața corpului profesoral și a colegilor lor acel himn.

Această sentință neomenescă, care sfidează demnitatea de om, care consideră pe sârmanul teolog român de un dobitoc bun de pus la jug și care nu ține seamă nici de cele mai elementare simțăminte românești a revoltat cu drept cuvânt întreaga lumea românească și a determinat și pe superiori naturali ai acelor teologi ca să ia o hotărâre în această chestiune penibilă. Episcopii români i-au rechemat din acel seminar și astfel au pus capăt rușinii nemaipomenite la care îl condamnase pe acești tineri niște oameni lipsiți de suflet.

Această hotărâre e un capitol de mare însemnătate în desfășurarea vieții noastre culturale, căci episcopii noștri au dovedit un interes deosebit față de aceia, cari mâne vor fi conducătorii naturali ai satelor noastre.

Era și timpul suprem pentru o astfel de hotărâre. Toată lumea românească era în clar cu felul cum sânt tratați teologii noștri în seminariile maghiare. Toți știam, că preoțimea catolică maghiară nu se deosebește întru nimic de măruntii șoviniști cari pretind ca fiecare muritor să cuvânteze în armonica limbă a lui Arpad și ne miram, că conducătorii bisericilor noastre nu iau o hotărâre, prin care să pună capăt tratamentului mașter al teologilor români, cari ajunseseră să fie adevărați martiri în seminariile catolice maghiare.

Purtarea renegațiilor dela Ungvár însă a umplut cupa. Renegatul puscă peste țintă, el, umilitul față

de cei de sus și despotul față de cei mici, trebuie să se distingă totdeauna în virtuțile-i patriotice.

Sentința acestor bălauri nelăblânziți a avut darul de a ne face un bine. Episcopii noștri au hotărât ca să nu mai turburăm apa acestor vrăjmași incarnați, să nu mai cerșim mila lor, să nu mai mâncăm la masa lor, ci să rămânem la vetrele noastre păstrându-ne sărăcia și nevoile. Aici ne vom putea vorbi limba maicii noastre neturburați de întărătații slujbași ai „ideii“. Aici ne vom putea păstra obiceiurile noastre și nu ne vom mai expune la batjocurile infumuraților cari în loc să împlinească cuvântul evangheliei, care vestește toleranță și iubire, ne împoacă cu noroi și seamănă ură în suflete.

În izolațiunea noastră vom lucra încet, dar statornic la clădirea puternică, în care vom serba biruința deplină a neamului nostru. Conștiința noastră va rămânea întreagă și curată, iar cei cari azi ne ocărăsc vor veni mâne să cerșească ajutorul nostru, cîci fără noi nu-și vor mai putea mântui sufletul prea încărcat cu păcate.

Strigătul dela Oradia-Mare s'a imbinat cu gemătul dela Ungvár. Din această imbinare însă răsare o hotărâre cinstită, care nu mai admite, ca păstorii de mâne ai satelor noastre să-și zidească ființa pe umiliții, pe ploconeli și sărutări de mâni. Acești păstori trebuie să fie tot atâtea personalități întregi, hotărâte, cari să aibă capitalul necesar de energie, pentru a-i spune plugarului nostru că cel ce lunge mâna care l'a lovit se chiamă — căne.

Trăim astăzi vremuri, când cei nevoiași sunt călcați în picioare de alergarea necruțătoare a celor tari, când capul plecat e tăiat fără rezervă de sabie, când flămândul e condamnat să piară de foame, când cel ce aruncă cu pâne e lovit cu pietrii, când cel ce seamănă semința păcii, culege vifor.

Ca popor oprimat și stors de cele mai elementare drepturi avem deci datoria, ca să umărim conștient și barometrul vremii și să îndreptăm bine compasul cărărilor

noastre, pentru că nu cumva valurile mării, care nu cruță, să ne lenească în furia lor. Am fost destulă vreme umiliți, am leneșit în noi atâtea amaruri, am fost timp atât de îndelungat slugă la dârloagă, încât astăzi cu tot dreptul așteptăm ca Românismul de pretutindenea să proclame ca principiu al vieții sale: *mândria națională*. Să opună astfel vrășmașilor săi *toată vigoarea unei conștiințe integre*, care stă în cea mai strălucită armonie cu spiritul prepotent al vremii.

O înțelegere superioară pentru acest spirit găsim în hotărârea episcopilor bisericii noastre și de aceea cu tot dreptul o putem numi o hotărâre cinstită.

Situația neclară. Ministrul nostru de externe contele Berchtold a voit să facă în 16 l. c. o vizită guvernului belgian. A trebuit însă să-și amâne călătoria, căci în urma situației externe neclare, e nevoit să stea în Viena.

Creștin-socialii contra lui Berchtold. Din Viena se anunță, că uniunea partidului creștin-social din Viena a ținut ieri după amiază o ședință, în care s-a criticat sever atitudinea ministrului de externe al monarhiei. Au vorbit mai mulți oratori și discursurile lor au culminat în constatarea, că situația internațională e mai nefavorabilă, decât cum a fost înainte de Paști. S-a dat apoi expresiune nemulțumirii, care există în popor, pentru că ministrul de externe nu orientează publicul asupra situației și adunarea și-a exprimat regretul asupra acestei ținute de tănuire fără rost.

Greva în Belgia. Se apropie ziua în care e fixată izbucnirea grevei în Belgia. Situația e îngrijitoare. La greviști se alătură tot mai mulți muncitori industriali. Zilele aceste s-au a-lăturat lucrătorii de la fabrica de gaz din Bruxela. Guvernul a pus la dispoziția orașelor mai mari miliții, pentru înlocuirea muncitorilor dela slăbilmente de luminat. Minele sunt pătate de soldați. Zilele aceste se chiamă sub drapel rezerviștii.

edificii nouă monumentale, cari dovedesc străduința bulgarilor pentru dezvoltarea instrucțiunii, precum și puterea militară a națiunii. — omul s'ar crede într'un orașel turcesc din veacul al optprezecelea. Călea ce o face omul prin oraș, spre a-l cunoaște, nu ține mai mult de o oră, prin străzile goale, unde în amurg se aprind câteva felinare timide. Cu toată impresiunea penibilă, ce te stăpânește, nu poți reține un suris, când te gândești, că pentru localitatea aceasta era cât pe aci să se încingă un războiu și eventual să fie încurcată Europa întreagă într'un conflict general.

Să reamintim condițiunile, între cari s'a iscat controversa și argumentele pe cari se bazează antagoniștii.

Functul de vedere român și cel bulgar. Românii zic: »Noi am fost prescurtați prin toate tractatele veacului din urmă. În 1843 frații noștri din Transilvania au apărât Austria împotriva Ungariei. Drept răsplată a devotamentului lor, Austriei i-au supus dominațiunii asupra țării ungurești. Chiar și în 1877 noi am ajutat pe Ruși la Plevna și Rușii numai cu sprijinul nostru au putut smulge de sub stăpânirea turcească pe Bulgarii, cari acum se îndreaptă împotriva noastră. Și cum am fost răsplățiți? Așa că ne-au luat Basarabia bogată, românească, ca să ne dea Dobrogea, țară necultă, locuită de câteva mil de musulmani și bulgari. Mulțumită străduinței coloniștilor noș-

La sate.

II.

Am spus ieri, că trebuie să ne interesăm de aproape de satele noastre. Să grijim, ca ele să nu degenereze, ca poporul nostru din ele să nu devieze de la calea bună și corectă și să apuce în dezvoltarea sa pe căi greșite și necorăspunzătoare trecutului și firei sale.

Natural, că aceasta datorință cade în sarcina inteligenței noastre de la sate și de la orașe. Ce avem deci să facem?

Mai înainte de toate trebuie să știm, că satele noastre și poporul român din ele au avut întotdeauna, și în secolii întunecați ai iobăgiei, patronii săi, cari să îngrijeau de păsurile lui. Aceștia erau preoții, cari deși aveau puțină cultură și știință de carte, dar le era mare credința religioasă și iubirea de neam și de limbă. Acești apostoli grijeau, ca credința poporenilor să fie nestirbită, o apărau din toate puterile, adeseori jertfindu-se pentru ea. Și cum credinței li se dădea expresiune în limba proprie română, în sfintele slujbe și rugăciuni din biserică, alipirea de credință era una cu ținerea la neam și la limbă. Așa ni s-a păstrat prin veacuri și credința și neamul, rezistând încercărilor de-a ni le schimba și a ne impune alte credințe, streine de noi.

Urmașii preoților-apostoli din zile din bătrâni, cari au suferit adeseori martiriul pentru credință, sunt preoții de azi și cealaltă inteligență. Aceștia le vine acum ca sarcină îngrijirea satelor, aceștia sânt datori a veghia, ca credința să nu scază și să se întărească în popor.

Să fie mai slabi acești urmași decât înaintașii lor? Nu credem. Numai cât acum cercul de activitate le este cu mult mai mare, decât cum era la înaintași, dar totodată le stau la dispoziție și alte mijloace. Primul și cel mai puternic mijloc este lumina minții și știința de carte, pe care o duce fiecare cu sine acolo, unde se așează. Pe lângă aceasta nu trebuie decât interes și zel, răbdare și muncă, ca să dăm înainte. Cu a-

ceste trebuie să fim înarmați cu toții și aceste să le aplicăm, voind să dăm un avânt sănătos de progres satelor noastre.

Dar acum nu este destul a propovădui ca odinioară, numai credința. Necesitățile vieții azi sânt multiple și ca poporul să le poată învinge, ca să poată lupta cu toate miseriile, trebuie să-i cultivăm și mințea, trebuie să-i dăm învățătura de carte necesară fiecărui om conform mediului în care trăiește. Cu alte cuvinte, trebuie să răspândim sămânța culturii în popor. Aceasta este prima și neîncunjurabilă datorință a întregii inteligențe române din generația actuală.

Paralel cu cultura se desvoaltă și celelalte mijloace, ce sânt necesare pentru înaintarea unui popor. Căci desigur, un popor cult, luminat și deștept se va feri mai ușor de idei și obiceiuri rele și va fi cu mult mai moral, decât altul, care oarbece în neștiință și întuneric. Un popor cult și cu mințea luminată va ști să aprecieze necesitatea și folosul însoțirilor din sfera sa de activitate și va accepta cu ușurință toate înlesnirile inventate de știința și sirguința omească pe terenul economic și industrial-comercial, ca să-și poată creia traiu mai ușor și un viitor sigur.

La un popor cult și deșteptat de sigur cu altă forță se manifestă sentimentul național, iubirea de neam și de tot ce e avere comună ideală, decât la un popor inopiat și fără lumina științei. Oamenii din un popor cult și consciu de chemarea sa nu vor putea fi ademeniți, seduși și duși de nas de ori-ce tras-impins.

Va să zică cultura, — aceasta trebuie să o dăm satelor noastre; să lucrăm pentru răspândirea culturii cu toate mijloacele posibile și în legătură cu ea să creăm instituții folositoare sateilor.

Cei-ce s'au ocupat sporadic cu luminarea satelor, au lucrat în direcția indicată mai sus și unde s'a depus muncă și stăruință, se văd rezultate îmbucurătoare.

O lucrare mai mare și mai sistematică pentru luminarea și ridicarea satelor a inaugurat »Asociațiunea« din Sibiu, prin confe-

Silistra și diferendul româno-bulgar.

Ziarul francez L'Illustration, sub titlul acesta, a publicat în numărul său din 23 Martie r. c. un articol al trimisului său special în Bulgaria. Articolul, deși e datat din 5 Martie, este de actualitate, fiindcă ziaristul francez, pe baza informațiilor luate la fața locului, ne prezintă punctele de vedere români și bulgari, cari s'au manifestat în timpul campaniei duse în jurul Silistrei din ambele părți. Nețăm însă că ziaristul francez nu dă Silistrei importanța, care i s'a dat din partea celor două țări. Iată acest articol interesant în traducere românească:

Pentru a ajunge din Sofia la Silistra a trebuit să fac un înconjur lung și plictisitor, pentru că micul port dunărean nu cade în rețeaua căilor ferate bulgare, iar vapoarele încă nu funcționează. Ca să mergi la Silistra, între astfel de împrejurări, trebuie să treci prin Ruscui, București, ca să ajungi la Călărași, un oraș românesc, situat pe un braț mai mic al Dunării. De aici mai e o cale încă de 3 oare cu barca, căci luntrea nu e de ajuns spre a trece fluviul; marinarii atâră de catarg o funie, cu ajutorul căreia trag luntrea și astfel înaintează lin și nesigur spre țărmlurele mlaștinoase.

Orașul Silistra. În marginea fluviului, pe brațul cel mare al Dunării, Silistra apare resfrată dealungul țărmlurei. Priveliștea primă e frumoasă

Minaretele și plopii, ce dominesc peste casele scunde, se înalță în razele purpurii ale soarelui de iarnă în apunere, ca niște vârful ascuțite. Silistra apare la început ca un oraș oriental din poveștile feerice. Însă cu cât te apropii, luptând cu valurile, mirajul se împrăștie tot mai mult și când ai scăpat de boarea rece care suflă în continuu, și puși piciorul pe pământ, ești pătruns de tristota covârșitoare a locului.

În cinci minute străbați dela un capăt până la celălalt orașul, a cărui margine e împrejmuită de un șanț pe jumătate astupat, unde copii de turc și porcii să joacă în țărăni; acest șanț e ultima rămășiță din vechile întăriri, ai căror muri au dispărut de mult.

Partea vestică a orașului, locuită exclusiv de Turci, — fiind terenul desfundat și acoperit cu barace de scânduri, — îți reamintește zona militară pariziană; populațiunea e tot așa de nevoiașă, numai căt musulmanul sub sdrnțele peștrite păstrează o demnitate calmă, pe care nu o aflăm la sărăcimea occidentalului. Restul orașului presintă vederi rânduiri de case de lemn, rău clădite, foarte multe în ruină. Dughele și crășmele sânt rari și sărăcăcioase; partea cea mai mare a acestora e închisă dela începutul războiului, proprietarii lor fiind chemați sub arme. Abia observi biserica cu pereții văruiți de curând și casa comunală instalată în conac, reședința veche a ultimului pașă. Fără de liceu și casarmă, ambele

tri și jertfelor aduse pentru construirea portului Constanța și a podului dela Cernavoda, una din cele mai frumoase lucrări de artă din lume. — noi am transformat pustiuul acesta într'o regiune cu stări îndestultitoare, a cărei populațiune azi e în majoritate română; dar tractatul din 1878 nu ne-a dat o provincie întreagă, pe lângă aceea el ne-a impus și o graniță neapărată. Bulgarii rică până azi nu au încetat de a reclama Dobrogea și propaganda lor iredentistă continuă fără întrerupere.

Bulgaria în urma succesorilor sale, nu peste mult își va mări teritoriul încă pe atâtea cât este azi, tot așa și populațiunea. În schimb pentru neutralitatea noastră, care i-a asigurat invingerea, noi cerem o rectificare de frontiere prin cedarea orașului Balic dela Marea Neagră și a Silistrei dela Dunăre, mai ales a orașului din urmă, care e cheia Dobrogei și care a fost reclamat pentru noi și la tractatul din Berlin de către mai mulți delegați, între cari și de delegatul francez M. Waddington.

Bulgarii răspund: »Dacă Românii au motive a se plânge, că Rușii nu s'au purtat loial cu ei în 1877, atunci supere-se pe ei, nu pe noi. De altfel Dobrogea nu a fost o rebonificare atât de neînsemnată, căci azi de bună samă nu ar schimba-o cu Basarabia, dacă aceasta li-s'ar oferi; ei peste tot au câștigat prin acest schimb. Din contră Bulgarii, prin faptul acesta, au pierdut

o provincie, unde ei formau majoritatea. Ei, Bulgarii, au suferit pierderea cea mai gravă. Apoi noi nu ne gândim să recucerim acest teritoriu, mai întâi pentru respectul față de țarul liberator, pe urmă pentru că noi recunoaștem, că vecinii noștri au lipsă neîncunjurabilă de el. Noi respingem acuzațiunea de iredentism ridicată împotriva noastră; guvernul și opinia publică nici când nu a încurajat vre-o mișcare de soilul acesta și noi nu putem fi responsabili pentru vorbele aruncate în vânt de câțiva șoviniști izolați. Noi încă refuzăm de a ceda regiuni noi, ce ne aparțin. Dacă România a voit să profite de-o schimbare de teritoriu în peninsula balcanică, ea a trebuit să ia parte la jertfele, cari și le-au impus celelalte popoare creștine. Cu toate acestea spiritul de pace ne îndeamnă să consimțim a rectifica frontiera, însă oprindu-ne pe seama noastră Silistra, localitate curat bulgară și centru intelectual, care nu-l putem ceda. Noi am fost mai ales jigniți, atunci când am văzut cum așteaptă vecinii noștri cu revindicările un timp atât de îndelungat, ca să îndrepteze cuțitul spre gâtul nostru tocmai în momentul când noi sântem angajați în războiul contra Turcilor.

La învinuirea din urmă, Românii replică, că ei pentru aceea nu au pășit mai curând cu cererea lor, pentru că la începutul războiului Europa declarase că se va menține statul quo

rențele economice, prin nizuințele înființării și organizării cooperative-lor la țară și prin conferențele ce le aranjează pe sate despărțimintele. Ni-se pare însă, că pentru a ajunge la rezultate mai favorabile, „Asociațiunii” nu-i sunt îndestulătoare mijloacele materiale ce le are la dispoziție spre acest scop...

Pentru luminarea și înaintarea satelor noastre însă s'a făcut în zilele aceste un pas de foarte mare ponderozitate, pe care ne ținem de datorință a-l releva în deosebi.

Este fundațiunea creiată de d-l Emanoil Ungureanu, la consistorul nostru din Arad, despre care am dat informații în unul din numerele anterioare. Cu acel prilej am accentuat însemnătatea acestei fundațiuni princiare, reliefind cu deosebire scopul ei unic la noi: ridicarea și cultivarea țăranelui român în mod regulat și constant pe toate terenurile vieții lui.

Pricererea clară a stării satelor noastre și genialitatea d-lui Em. Ungureanu a aflat calea cea mai potrivită pentru salvarea țăranelui român din ghiarele neștiinței și mizeriei.

Insemnătatea fundațiunii se remarcă însă și prin faptul, că în mențiunea ei se desighează toate acele condiții de la a căror îndeplinire atarnă bunăstarea și progresul satelor noastre. Se definesc lucrurile de cari are lipsă țăranel român: cultura și știința de carte românească, religiozitatea și morală și mijloacele pentru progresul material.

Prin acest gest superior d-l Emanoil Ungureanu, în afară de marele ajutor material, ne-a dat și un întreg program de lucru pentru luminarea și ridicarea satelor române.

Inteligența noastră să nu întârzie a pune în lucrare pretotindena acest program. Aceasta e suprema ei datorință!

sm.

Un comunicat sui generis.

Tot în legătură cu alegerea dela Sasca.

Alegerea dela Sasca ne oferă un material atât de bogat pentru cunoașterea amănunțită a sistemului corupt administrativ electoral ungar, încât ar fi păcat să trecem la ordinea zilei cu una cu două peste această alegere. Din contra faptele petrecute la Sasca ar trebui să impună tuturor ziarelor noastre ca să insiste cât mai mult asupra acestei „alegeri” tipice maghiare, pentru lămurirea cât mai desăvârșită a opiniei publice românești dela noi și din celelalte țări locuite de Români.

În Peninsula. În cazul acesta ei nu cereau nimic. Încă din ziua, în care Europa și-a schimbat punctul de vedere și a admis o schimbare a hartei balcanice, România a avut dreptul a-și spune cuvântul și a cere să fie ascultată.

Acestea sunt în totalitatea lor punctele de vedere ale partidelor litigante

În ce privește orașul Silistra, desbateră se sprijinește pe o mulțime de considerațiuni, cari vor fi supuse delegațiilor puterilor mijlocitoare și cari considerațiuni noi am cercat să le scrutam chiar în localitatea din chestiune.

Drepturile istorice și argumentele de naționalități. Este de ajuns să petreci câteva zile în vre-o capitală balcanică pentru ca să te familiarizezi cu limbajul folosit în desbateră chestiunilor din Orient. De câte ori o țară dorește să facă o anexiune teritorială pe cale diplomatică, procedura ei își are de bază următoarele patru argumente: drepturi istorice, considerațiuni etnice ori de naționalitate, condițiuni economice și necesități strategice.

În diferendul actual discuția nu a trecut peste cadrul îndatinat. Pretendentul începe totdeauna cu drepturile istorice; acesta e argumentul cel mai comod. În adevăr, amăsurat epocii, în care se transpune, fiecare popor poate revendica nu numai una ori alta dintre provinciile, ci aproape întreaga Peninsula balcanică. Sârbii lui Dušan,

Precum știm, ziarul vienez »Reichspost« a adus un raport amănunțit, în care s'au dat pe față toate fărâdelegile administrației din Sasca. Raportul acesta apărut într'un ziar vienez cu o trecere atât de mare, precum este »Reichspost«, a usturat atât de cumplit pe cei cu musca pe căciulă, încât a doua zi după alegerea dela Sasca biroul de presă al prim-ministrului Lukács a rugat direcția ziarului »Reichspost«, apelând la loialitatea sa, să dea loc următorului comunicat-monstruos:

Budapesta 1 April.

Înainte de toate este neadevărat, că alegătorii cercului Sasca au fost constrânși cu ajutorul gendarmeriei, prin bâtaii, mituire și amende administrative să voteze pentru candidatul Korkan; tot așa de neadevurate sunt și celelalte descrieri despre măsuri coercitive în contra libertății personale a candidaților naționaliști și a ortacilor săi electorali. Este însă adevărat, că Dr. Vlad și soții au desfășurat și de astădată același fanaticism și același desfrâu, cari au devenit așa zicând faimoase în cronicile electorale ungare. Numai încrederea în fidelitatea necintită către țară și în calmul grosului populației covârșitoare românești (?) a reținut autoritățile dela măsuri mai estinse și dela folosirea unei puteri armate mai mari, căci d-l Vlad și partizanii săi politici au pus în acțiune toate mijloacele celei mai extreme agitațiuni naționale și confesionale, încât comunele cercului au fost transformate în teatrele celei mai sălbaticii agitațiuni. Popi români în ornate au inundat cercul și au distribuit mii de hârtiuțe roșii de următorul cuprins:

Fraților! Jugul strămoșilor noștri, plânsul vădanelor noastre și blăstămii întregii națiuni române să lovească capetele acelora, cari nu-și vor da votul luceafărului națiunii române, fratelui nostru iubit Dr. Aurel Vlad! Nimicește, o Doamne, cu biciul tău de foc pe toți aceștia! Alegătorilor lui Korkan să le crepe vitele, copiii lor să moară și familiile lor să piară de pe suprafața pământului! Pe alegătorii iubitelui nostru Vlad însă să-i binecuvinteze Dumnezeu cu toate bunurile sale și să le dăruiască noroc și sănătate. Amin!

»Protopopul Bocșei a chemat prin o circulară (Nr. 49-913) trimisă prin preoții suptși lui, pe toți învățătorii la o consultare oficială la Bocșa, fiindcă învățătorii n'au putut fi câștigați pentru agitațiunea naționalistă. Protopopul însuși cu toți preoții săi a petrecut stua întreagă în locul alegerii.

Toate cântecele electorale conțineau blăstămuri grele și amenințări la adresa alegătorilor lui Korkan. S'au pus în circulație sute de scrisori anonime, prin cari alegătorii lui Korkan erau amenințați cu incendii, devastări și alte pagube. Fiecare alegător a fost prelucrat și terorizat, pe lângă aceste, cu toate mijloacele presiunii. Înșirarea cazurilor singuratic ar umple coloane întregi etc. etc.

Acest »comunicat-revolver«, eșit din biroul prim-ministrului Lukács, a fost însoțit de ziarul »Reichspost« cu următorul comentariu caracteristic:

Astfel ne prezintă guvernul decursul alegerii din Sasca. Fără a se ocupa cu amănunțile crasse ale raportului, trimis ziarului nostru, relatarea această oficială operează după maxima »Lovitura este cea mai bună paradă« cu acuză vehemente contra partidului contrar român. O comparație a celor două relatări, cari ambele se ocupă îndeosebi cu atitudinea contrarului, nu ne permite o judecată definitivă, totuși însă o judecată oarecare. Deocamdată ne mulțumim a constata, că raportul către »Reichspost« ne vine dela o persoană, care eschide orice îndoială în ce privește loialitatea părerilor sale.

După cele experiate la Sasca comunicatul guvernului este de-a dreptul monstruos, căci ne arată în toată golătețea: la ce mijloace clandestine și de-a dreptul mișelești se recurge pentru a ascunde în fața străinătății machinațiunile teroristice dela alegerea din Sasca. Nu voim să intrăm în amănunțile acestui comunicat, căci toate cele susținute cad de sine. Las că întru susținerea generalității din comunicat nu se înșiră nici măcar un singur caz concret ceace de altfel o constată însuși și ziarul »Reichspost«. Dar pretinsul terorism național nici nu s'a putut desfășura, căci îndată după terminarea turneiului Drului Vlad, toate comunele au fost ermetice închise prin gendarmii, cari au oprit orice contact între oamenii comunel, pentru a-și desfășura neconturbat de nimeni »prelucrarea alegătorilor«. Dar făcând chiar abstracție de aceasta, nici n'au putut avea loc »demonstrații naționale și confesionale«, căci cercul fiind curat românesc, alegătorii români n'aveau în contra cui să agite pe tema națională și cu atât mai puțin confesională. Afară de cei vre-o sută funcționari străini și cei câțiva șvabi, nu există în tot cercul decât numai Români.

Dar deputații și ceilalți fruntași ai noștri, cari au încercat să viziteze comunele, nici nu s'au putut mișca din casa comunală, erau doar tot cu sulile în piept, iar amende de sute de coroane, cu cari au fost pedepsiți preoții și țărani, sunt doar paterne. Cităm un singur caz din cele multe, pe pârintele Atneaga din Vrani, care a fost pedepsit cu 700 cor. Iar placatele cu blăstămii în contra alegătorilor lui Korkan, au fost doar fabricate și puse în circulație de înșiși »alegătorii« și patronii lui Korkan, pentru a avea pretexte pentru perchezitiile domiciliare nocturne!

Ar fi deci păcat de cerneală să mai insistăm asupra acestui comunicat-revolver. Ne oprim numai la un singur caz. În comunicatul guvernului se face amintire de constătuirea învățătorilor, convocată de protopopul Bocșei, indicându-se și numărul circularului, ca, vezi Doamne, învățătorii să fi în modul acesta reținuți să voteze cu Korkan. Tot ce se poate! Credem chiar, că protopopul Bocșei a convocat pe ziua alegerii pe învățătorii la o conferință, numai cât n'ei o comandă a protopopului Bocșei nu face parte din cercul electoral Sasca, prin urmare învățătorii, de care se face amintire în circularul citat cu n-rul în comunicatul oficial din »Reichspost«.

Vedem așadar argumentele ce le poate omul fărăi din asemenea fluctuațiuni.

Un oficial român îmi zise: »Pe-ntre dracu țin vecinii noștri atâta la Silistra? O statistică deamă de credință arată că, din locuitorii ei mai mulți de jumătate sunt străini.

Bulgarii însă să indignează, când le comunicăm observarea aceasta. Secretarul actual al primăriei din Silistra alegă să consulteze datele statistice (compuse după sistemul: *Le pescu = Popof!* — Nota G. Tr.) și estrage următoarele cifre: populațiunea totală este de 12.537, dintre cari Bulgari 8.260; Turci 3.780; Armeni 250; Israeliti 165; Români 57; diversi 25. El adaugă: dacă am fi avut noi aici așa de puțini conaționali, pentru ce am fi fondat cinci școli primare, două licee, o școală normală, fără a socoti școlile primare superioare și de profesione? Orașul nostru a contribuit la împrumutul intern pentru războiu cu un milion, pe când capitala de zece ori mai populată și mai bogată n'a contribuit spre scopul acesta decât cu șapte milioane.

Regimentul valoros de Silistra (al 31-lea) la Bounar-Hissar s'a învrednicit de supranumirea: »regiment de eroi«. De altfel mâne, la serbarea noastră națională veți avea și d-voastră ocaziune să vedeți locuitorii Silistrei întruniți și să-i judecați în persoană.

Va urma.

puteau să mergă în dragă voie la desfășurarea convocată, căci n'aveau să se deducă la urna electorală, neavând să aleadă, aparținând altui cerc electoral.

O apucătură mai infamă a comunicatului guvernului, pentru a seduce opinia publică străină, citându-se chiar și n-rul circularului, nici că se poate închipui!

Prezum suntem informați s-a și trimis ziarului »Reichspost« din loc competent o desmințire a comunicatului guvernului înzistându-se cu deosebire asupra acestui caz flagrant de seducere. Credem că această desmințire va avea darul să convingă din nou ziarele streine despre modul de-adreptul scârbos cum se seduce de cei cu musca pe căciulă opinia publică credulă străină.

Din cazul acesta rezultă însă și o învățătură bună pentru conducătorii politicii noastre naționale, anume, ca la viitoarele alegeri, de soial celei dela Sasca, să se înființeze un birou al presei la fața locului, din care, pe lângă ziaristiții români, să facă parte și ziaristiții streini, ca să se pună odată capăt acestui joc frivol cu »comunicatele oficiale«, cari orișicum mai adă încă crezământ la mulți cetitori streini, creduli și neinițiați în tainele alegerilor tipice maghiare.

Chestiunea Silistrei.

București 9 Aprilie.

În urma faptului, că recentele hotărâri din Petersburg cu privire la rezolvarea diferendului româno-bulgar se țin în secret, nu se știe până azi în cercurile oficiale nimic pozitiv asupra concesiunilor făcute României și nici asupra condițiilor, sub cari s'au acordat aceste concesi. Cel puțin miniștrii României și în genere cercurile oficiale observă deocamdată cea mai mare rezervă. Se pare, că soluția definitivă în această chestie se va cunoaște deabia după încheierea păcii între Statele balcanice și Turcia, când se vor regăsi și toate celelalte puncte în discuție.

La hotărârea favorabilă pentru România, adusă la conferința din Petersburg, a contribuit — precum se susține în unele cercuri — cu deosebire și ambasadorul Franței, Delcasse, care a declarat, că cercurile financiare franceze doresc necondiționat pacea pledând pentru împlinirea dorințelor României, ca să se delăture pericolul unui nou războiu. Pe lângă aceasta cercurile din Petersburg și Franța s'au convins, că Austro Ungaria e hotărâtă să sprijinească până la extremul posibil revindicările României.

O îngrijorare oarecare în public a produs următoarea știre, ce ne vine din cercurile diplomației vieneze:

Silistra pentru Salonic.

În cercurile diplomatice vieneze se comentează în diferite chipuri rezultatul conferinței ambasadorilor din Petersburg.

După cea mai acreditată versiune, rezultatul acesta nu ar avea nimic hotărâtor în sine. Nu e numai chestia că Bulgaria e liberă să admită sau nu deciziunea dela Petersburg, dar mai e faptul, că ea este subordonată unei alte chestiuni foarte dificile: Puterile ar fi decise să se acorde României orașul Silistra, în mod condițional. Nu e vorba numai de unele condițiuni impuse României: răscumpărarea diferitelor edificii publice și despăgubirea locuitorilor, cari și-ar abandona locuințele și pământurile, nevoind să treacă sub dominațiunea română — mai e vorba și de Salonic. Bulgarii pretind ca în schimb să li se dea lor Salonicul, asupra căruia ar avea mai multe drepturi decât Grecii.

Își pot lua puterile însă răspunderea unei atari promisiuni? Iată de ce deciziunea dela Petersburg nu trebuie dată în vileaz decât după terminarea tratativelor de pace.

După cât se afirmă, puterile vor încerca să exercite asupra Greciei o presiune când va veni în discuție chestia insulelor.

Principele Fürstenberg la Silistra.

Din București se relatează ziarelor streine, că ambasadorul austro-ungar bucureștean, principele Fürstenberg, a participat zilele trecute la o vânătoare în județul Ialomiței la granița spre Silistra. După vânătoare principele

Fürstenberg însoțit de prefectul județului și o societate mai mare a trecut pe malul bulgar și a vizita Silistra. La întoarcere pe pământul românesc principele a declarat în decursul conversațiunii cu însoțitorii săi, că în curând va face o nouă vizită Silistrei, care atunci însă va aparține României.

Bulgaria și Sârbia.

Ziarele vieneze sunt informate din sursă autorizată despre principiile acordului bulgaro-sârb. Tratatul încheiat între cele două țări ar cuprinde următoarele clauzule:

1) Pentru cazul dacă războiul n'ar fi urmat de cuceriri teritoriale ci numai de reforme impuse pentru Macedonia, se stabilește: care este sfera de interes a Sârbilor și cea a Bulgarilor.

2) Dacă însă va fi că Macedonia să fie împărțită, Bulgaria ar avea să obțină orașele Monastir, Prilep, Ochrida, Istip. Despre Üsküb și Kumanovo va avea să se decidă prin arbitraj.

3) Nici unul dintre ambele state nu va lega pace separat de celalalt.

4) Alianța e valabilă numai pentru durata acestui război.

5) Tratatul angajează pe cei doi aliați numai în războiul contra Turciei și nu contra unei alte puteri.

Nu se poate ști cât e autentic din presupunerile acestea. Evident, informația vine din partea Bulgariei, cu scop de-a face iarăși ochii dulci Austriei (vezi punctul 5.) și de altă parte, pentru a pregăti opinia publică la acțiunea ce va iniția Bulgaria pentru a lua în stăpânire orașele numite din Macedonia, în care se instalaseră deja Sârbii. Într'adevăr se și anunță că însemnate trupe bulgare au descălecat în locurile amintite. (c. N.)

Situația internațională.

Spre pace!

Marele ziar francez »Matin« a publicat ieri următorul comunicat semi-oficios:

»Din toate știrile sosite la Paris din Belgrad, Cetinje, Sofia și Atena rezultă, că viitorul apropiat va aduce pacea. Demersul diplomației europene, făcut de reuniunea ambasadorilor din Londra, a avut efectul dorit și Sârbia numai este aplicată să se opună alături de Montenegro Puterilor mari. Regele Nichita va renunța deasemenea la atitudinea sa intransigentă, dacă se va găsi o astfel de soluțiune, care la aparință cel puțin să nu știrbească autoritatea regatului muntenegrean. Tratativile actuale ale puterilor mari cu Statele balcanice promit un rezultat satisfăcător.

Acest fapt îl confirmă și știrile semi-oficiale sosite din Roma.

20 milioane Muntenegreului.

Cercurile competente franceze sunt informate, că Montenegro e gata să renunțe la orașul Scutari în schimbul unei despăgubiri de 20 milioane franci.

Din Roma vine știrea, că rezultata tratativelor urmate între guvernul Italian și regele Nichita este favorabil. Montenegro pretinde despăgubiri teritoriale și în bani. Despăgubirea în bani s-ar putea rezolva mai ușor, deoarece Puterile mari au acceptat în general să se acorde Montenegroului în schimbul orașului Sautari o sumă de 20 milioane franci. O problemă mai grea este chestia despăgubirii teritoriale. Se crede însă, că și asupra acestei chestiuni se va putea ajunge la o înțelegere, dat fiind că și Rusia insistă pe lângă o rezolvare pacinică a conflictului.

Știri sosite din Londra anunță, că bombardamentul orașului Scutari a încetat. În ultimele atacuri Muntenegrenii au avut însăși mari pierderi. La atacul recent în contra muntelui Tarabos — spune o știre din Cataro — au căzut la 600 voluntari muntenegreni în frunte cu ministrul de războiu muntenegrean, colonelul Flamenac.

Acțiunea flotei internaționale în apele dela Antivari, este staționară. Blocada încă nu s'a început, așteptându-se rezultatul tratativelor în curgeră. Vapoarele circulă în fața orașului Antivari.

Expozeul cancelarului german este comentat cu un deosebit interes. În cercurile politice austro-ungare expozeul, care prezintă situația internațională în culorile ei adevărate, a făcut o impresiune bună.

În Franța s'a primit expozeul cu diferite sentimente. »Figaro« spune că

cancelarul Bethman Hollweg vede atitudinea Franței și Rusiei în colorii prea negre »Autoritățile» susține că acel Franțez, care după vorbirea cancelarului german s'ar mai codi să voteze proiectul privitor la serviciul de trei ani în armata franceză, ar comite o tradare de patrie.

În Anglia expozeul a făcut o bună impresie. »Daily Telegraph» scrie, că expozeul acesta va contribui la curățirea atmosferei internaționale. »Times» spune, că cancelarul Bethman stă pe același punct de vedere, ea și prim-ministru: Angliei.

Invitare la abonament.

Cu 1-a Aprilie 1913 se deschide un nou abonament la

„Gazeta Transilvaniei“

pe cvartalul al doilea

la care invităm pe toți amicii și prietenii ziarului nostru. Îi rugăm pe toți a se îngrijii de trimiterea la timp a prețului de abonament, ca să nu fim siliți a sista trimiterea ziarului.

Pe credit »Gazeta Transilvaniei» nu se dă la nime.

Deși »Gazeta» și-a mărit formatul și a introdus îmbunătățiri, împreună cu mari spose,

Prețul abonamentului

a rămas același, ca până acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIA.

Actuale.

— Panamalele casei de partid. — Albania. — Statistică macedoneană —

În legătură cu malversațiile din casa de partid »Kogylertés» scrie următoarele:

Din suma de multe milioane de coroane, s'au folosit câteva milioane pentru cumpărarea preseelor. În anul prim al guvernării lui Khuen-Hédervary, el a dat unui singur star francez maghiar peste cincisute de mii Cor. La încheierea contractului referitor la această afacere a luat parte activă și fostul consilier ministerial Klein Ödön. Mai târziu s'au dat alte sute de mii Cor. pentru scopurile preseelor. Și natural, că fondul de dispoziție nefiind suficient, Khuen Hédervary a fost silit să pună la cale afaceri pentru acvire de parale.

Se prădează banii publici ca pleava!

Congresul albanez se va ține la 21 Aprilie c. la Roma.

Tronul Albaniei nu există încă și deja s'au ivit mai mulți pretendenți la el. Ca principiu s'a admis, că viitorul domnitor al Albaniei nu poate să aparțină nici unei dinastii regente a vreunei mari puteri.

În zilele aceste s'a vorbit mult de prințul Montpensier, ca pretendent la tronul Albaniei. Prințul are multe calități bune, e foarte bogat, dar relațiile lui familiare îi împiedică candidatura.

Mai de nou atenția diplomației s'a îndreptat asupra casei domnitoare de Necklenburg. Casa aceasta domnește în Germania, dar e de origine slavă, e foarte bogată și înrudită cu mai multe dinastii.

De-ocamdată diplomația n'a aflat încă sosit timpul de a se ocupa cu chestii personale în jurul tronului albanez.

Cât este de anevoios a se orienta despre numărul popoarelor din Macedonia se vede și din faptul, că dacă comparăm datele tuturor autorilor găsim diferențe enorme de mari între ele. Astfel în numărul Grecilor diferența e de aproape un milion, Bulgarilor oscilează

între 50.000 și 1.200 mii, Sârbii între 0 (după scriitorii bulgari) și 1 milion 600.000 (după Gopcevic și alți autori proprii), Turcii între 900.000 și 200.000, Albanezii între 30.000 și 2.600.000, Românii între 50.000 și între un milion, cu observarea, că unii Greci nu admit cu nici un preț, că ar exista un Român în Macedonia, în Albania și în înșasă Grecia.

+ P. Cerna.

Viena 8 Aprilie n.

Poetul Cerna a murit astăzi, Marți, la Lipsca unde era la studii și unde la 25 Febr. a fost promovât doctor în filosofie. O pneumonie l'a doborât la pat Joi, inimă-i debilă n'a putut suporta boala acută; după câteva zile s'a stins omul de nobleță rară ce a fost Cerna, și unul din cele mai frumoase talente.

Dr. Cădea ne spuse vestea jalnică. Nu e o săptămână de când venind din Lipsca tot dânsul ni-a adus vesel, știrea că Cerna, — cu care a trăit acolo în prietenie intimă — e doctor, promovât cu elogii din partea profesorilor săi, (între ei e și renumitul Volbelt exteticianul), cari au fost încântați de teza frumoasă ce a scris poetul român, de mult simpatice prin firea sa aleasă și prin temperamentul său distins, — din domeniul esteticii, tractând savant și original despre poesia filosofică.

Martii au fost pentru ultima dată împreună, spune dl Cădea. Nu trocea și să nu ne întâlnim, în timpul din urmă. Am văzut pas de pas cum și-a scris lucrarea, cum a desăvârșit-o tot meru, vecinic atent să fie ireproșabil în toate nuanțele, și deosebit de îngrijit să nu maltrateze limba. — (fină atențiune de poet) care, dacă lui îi este străină, e limba maternă a celor mențiți să cenzureze lucrarea și pe cari el voia să-i cruțe de orice asperități ale stilului. L-au și lăudat chiar și sub acest raport, făcându-i elogii rar că opul ce a prezentat nu reclamă nimic din indulgența îndatătată față de străini. Volbelt, marele filosof al artei, s'a bucurat deosebit de mult pentru ideile originale ce a relevat elevul său poet, și bucuos s'a întreținut cu dânsul despre acelea. Doritor de știință și conștiențios, Cerna și-a agonisit o erudiție temeinică și foarte bogată în literatura universală și în estetica și talentat cum era, avea să producă minuni.

Azi dimineață chiar, dl Cădea a primit o scrisoare dela prietenii din Lipsca, că Cerna e bolnav de pneumonie, că ei veghează cu schimbul la căpătâiul scumpului lor camarad, foarte îngrijăți, deși medeleu îi asigură că nu e grav cazul, și că se va restabili ușor pacientul dacă înima va suporta criza. Cu câteva ore în urmă a sosit depeșa anunțând decesul.

Ne aducem aminte cu dl Cădea cum, anul trecut, la același loc ne-a aflat știrea despre moartea lui Liciu, când desfăceam un ziar, povestind vesel și fără nădăire de doliu ce se resfrânse peste neamul nostru, ca acum.

Înimă bună, cap luminat, savant de erudiție profundă, talent mare, ce avea să creeze acest geniu după ce ar fi ajuns la deplină maturitate a forțelor sale!...

Dar suntem fără de noroc.

C. Nedelcu.

ȘTIRI.

— 28 Martie 1913.

O rugare. Apropindu-se sărbătorile Paștilor, rugăm pe colaboratorii și prietenii ziarului nostru, cari ne-au pus în vedere prețioasa lor colaborare la numărul de Paști sau cari doresc a contribui cu vre-o lucrare la acest număr, să binevoiască a ne trimite manuscrisurile cât mai curând pentru a putea fi date, la timp, la tipar.

Știri din România. Societatea »Dacia-România», în amintirea lui Gr. Cantacuzino a destinat suma de 10 mii lei pentru săraci și instituțiile de binefacere din București. Din acest incident amintita societate a trimis d-nei Ecaterina G. Cantacuzino o scrisoare, care se termină astfel:.. Permiteți ne, prea onorată doamnă, să aducem și noi în aceste dureroase momente, prinusul întristatei noastre recunoștințe și venerații. Pentru ca amintirea sa să fie întovărășită și de binecuvântările celor suferinși, consiliul nostru a destinat suma de 10 mii lei pentru a fi distribuită să-

racilor și instituțiilor de binefacere din Capitală și vă roagă, onorată doamnă, să binevoiți a desemna domnia voastră numele acelora cărora să se împartă ajutoarele. Primii, vă rugăm, onorată doamnă, omagiile noastre cele mai respectuoase.—»Dacia-România», Societate generală de asigurare din București Vice-președinte: E. Cos'nesco. Director general: S. Seculici.

— Umer Nagi Bey, un fruntaș al partidului june turc a sosit zilele acestea în București pentru a organiza acolo un congres, în care să se discute chestia autonomiei Macedoniei.

Eminescu în traducere germană. Dl Maximilian Schroff, profesor la liceul din Craiova, care urmărește traducerea în limba germană a marilor noștri literari, a scos de curând volumul »Ge-dichte Novelen» din Mihail Eminescu. Dl Schroff însoțește frumosul său volum cu o precuvântare, din care estragem următoarele:

»Acum doisprezece ani, mînat de dorința de a răspândi produsele literaturii române în țările locuite de Germani, am întreprins publicarea unei opere în 12 volume, menită să înfițișeze publicului german cele mai frumoase creațiuni ale genului românesc. În anul 1901 a apărut volumul întâiu, în 1903 al doilea, în 1904 al treilea, în 1910 al patrulea și acum, după o muncă de doi ani, pot da la lumină și alături-ratul volum V. Acesta conține bucăți alese din Mihail Eminescu și anume o mare parte din poeziile sale, în număr de 61, printre cari cele cinci satire și »Lucaefărul», traduse în versuri germane, cit și două lucrări în proză și anume »Sărmanul Dionis» și »Făt-frumos din lacrimă». Am căutat pe cât era posibil, să mențin exact textul original, sacrificînd cerințelor versului german numai strictul necesar. Totdeodată am ținut ca acest volum să se prezinte din punctul de vedere tipografic în așa fel, încît să poată figura cu cinste în străinătate. Așa fiind, am speranța că publicul german va primi noua mea lucrare tot așa de bine, dacă nu și mai bine, ca volumele precedente, cari s'au bucurat și ele de o primire foarte simpatice și despre cari revistele literare germane s'au pronunțat în mod favorabil, aducînd laude creațiunilor literaturii românești.

Reconstituirea biroului la »Reuniunea Română de înmormântare din Sibiu». După ce în adunarea generală din a. c. a acestei reuniuni dl Pantaleon Lucaș, merituosul prezident al ei dela înființare și până acum, s'a retras dela conducerea reuniunii, — a fost convocată o adunare generală extraordinară pentru alegerea noului prezident pe ziua de 30 Martie n. a. c. Adunarea a ales unanimitate și cu multă însuflețire de prezident, pe dl Victor Tordășianu, în-temeietorul și sufletul acestei reuniuni, de secretar a fost ales dl Baptist Bolu, iar nou membru în comitet dl R. Simu. Fie ca reuniunea aceasta, care a fost pildă și îndemnul pentru înființarea unui număr frumos de reuniuni de înmormântare la poporul nostru, să fie sprijinită și în viitor, așa precum merită de întreg publicul nostru.

Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur. în urma deciziei ministerial din 29 Ianuarie 1913. Nr. 202422/1913, la hotărârea comitetului său din 7 Aprilie 1913, pe baza §-ului 10 din statute, își va ține o adunare generală extra-ordinară Joi în 17 Aprilie 1913. st. nou la 3 ore după am. în sala de ședințe a Institutului »Furnicac», la care se convocă toate membrele fondatoare și ordinare, cu vot decisiv, și cele ajutătoare dinpreună cu bărbații de consiliu cu vot consultativ. Obiectele de pertractat vor fi: 1. Prezentarea deciziei ministerului de interne din 22 Ianuarie 1913 Nr. 202422/1913, primit la 26 Martie n. 2. Dimisiunea vice președintei reuniunii: Ana Poparadu, luată la cunoștință și primită de către comitet în 7 Aprilie 1913. n. 3. Raportul despre activitatea reuniunii dela adunarea ordinară din 16 Februarie 1908. și starea averei până în prezent. 4. Constituirea reuniunii pe un nou period de 3 ani. 5 Propuneri.

Din ședința comitetului reuniunii dela 7 Aprilie 1913. n. Ana Dr. Moloc, președintă ad hoc. Nicolae Aron, secretar ad hoc.

Papa greu bolnav. Știrile ce sosesec din Roma spun, că starea sănătății papei este din nou cât se poate de critică. În zilele din urmă a leșinat de mai multe ori și e cât se poate de slab. Alaltaeri a primit în audiență pe secretarul Merry del Val, căruia i-a de-

clarat că i se apropie sfârșitul. Ultima telegramă din Roma vestește următoarele: Starea papei e tot mai rea. Pute- rile îi părăsesc tot mai mult și bătăile inimii îi slăbesc în continu. Medicii și-au pierdut orice speranță. Cardinalii s-au întrunit eri la un consiliu.

Soarta d-nei Tosselli. Coresponden-tul ziarului londonez »News Paper» a avut zilele aceste o convorbire cu doamna Teoselli, fosta moștenitoare a tronului Saxoniei, care i-a spus că e obosită din cauza continuilor hărțueli și dorește să fie lăsată să trăiască în liniște. În scopul acesta a cerut împăra-tului Francisc Iosif să-i dea un castel în Austria unde va putea să trăiască în pace până la sfârșitul vieții. Împăratul e decis să-i împlinească această cerere cu condiția ca pentru un anumit timp să se retragă într-o mănăstire din Austria. D na Tosselli s-a hotărât să se supună și acestei condițiuni.

Sufrajetele americane. Din Washing-ton se anunță, că în ședința de alaltaeri a camerei deputaților. sufrage-tele americane au trimis o deputațiune de 532 domnișoare, toate îmbrăcate în alb și reprezentînd fiecare câte un oraș, cari au înaintat deputaților res-pectivelor orașe un memorandum, despre prezențiunile sufragetelor. Deputațiunea a fost primită cu mare curtoazie în palatul congresului. Sufrajetele au în- flințat o nouă ligă, care pe lângă elup-tarea drepturilor femeștii, mai are de scop și lupta contra scrierilor porno-grafice și contra aberațiilor sociale.

Stenografie cu acul. Individul Her-old D. Howard din America, un orb din naștere, are atîta ambiție și e atît de stăruitor, încît cu tot defectul lui de nu vedea, până la etatea de 18 ani, prin muncă continuă și studiu privat, și-a câștigat cunoștințele necesare pentru a putea fi primit între ascultătorii ordinarilor ai academiei comerciale din Filadelfia. Ca să se poată pregăti, toate preleg-urile și le însemnează, după explicația profesorului, cu un ac, cu care șgarie pe o hartie, folosindu-se de un fel de stenogra-fie inventată de el. Acasă apoi urmărește cu degetul toate șgărieturile de pe hăr-tie și astfel își cetește și-și prepară lecția ca ori care coleg al său.

Comandament de corp în Cernăuți. Din Cernăuți se anunță: Ministerul de războiu pertractează cu autoritățile de aci în chestia ridicării unei clădiri pen-tru comandamentul unui corp de ar-mată. În Cernăuți, se deduce din acest fapt, că se va înființa un nou corp de armată, al cărui sediu va fi aici.

La afacerea de spionaj Bravura mai primim următoarele amănunte: Misteriosul strein se află de două zile în închisoarea procuraturii din Pesta. El a declarat că ar fi ofiter în regi-mentul de ulani din Petersburg și că acum se află în concediu. Poliția însă nu dă crezîmînt acestei declarații. În-trebat fiind de către un ziarist, conzu-lul rus din Pesta a declarat, că dânsul n-are cunoștință despre o asemenea per-sonă și că nici chiar numele de Bra-vura nu este rusesc. Unele ziare aduc și-tirea, că cercetările pentru prinderea lui Bravura au fost puse la cale de că-tră comandamentul militar, care săp-tă-mănila trecute ar flajuz în posesiunea unor scrisori a doi spioni arestați în Zagrab, și cari scrisori erau adresate: »Nicolau Bravura, Budapest, Horn Ede gasse 8c. Deocamdată s-au luat toate măsurile pentru prinderea celorlalți spioni, cari se aflau în legătură cu Bra-vura.

Știri mărunte. În urma cumplite-lor furtuni din America — amintite la timp — în statul Ohio au fost com-plet nimicite 30 orașe și sate, pagu-bele s'urcă la suma de 3 miliarde.

Alaltaeri și-a început drumul spre America noul vapor uriaș »Olin-pic», de-o capacitate de 46.358 tone. Acest vas era să plece de mai înainte, dar nenorocita soartă a Titanicului a făcut, ca pe noul colos să se facă dife-rite schimbări și adaptări pentru sigu-ranță. Aceste lucrări a durat până a-cum. Pentru cl. I și II au fost anuțați o mulțime de călători.

Se știe, că sufrageta engleză d na Pankhurst a fost osândită la 3 ani închisoare. Ca să scape din închisoare însă, d-na Pankhurst refuză orice mîncare, așa că a slăbit atît de mult, încât a ajuns aproape în stare de incon-știență. Acest fapt a îndemnat parla-mentul englez să proiecteze o nouă lege: legea grevei prin foame, conform căreia deținuții prea slăbiți în urma grevei de foame vor fi lăsați pe picior liber numai până atunci, până cînd se vor întrîna într-atîta, încît să-și poată continua pedeapsa.

Atragem atențiunea cumpărători-lor de mobile asupra anunțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Ședința publică a studenților noștri. Societățile de lectură ale stu-denților dela gimnaziu și școala comer-cială superioară greco-orientală română din Brașov invită la Ședința publică ce se va ținea Duminică în 31 Martie st. v. 1913 în sala festivă a edificiului gimnazial. Începutul precis la 3 ore (p. m. Venitul curat este destinat: jum-tate pentru fondurile Societăților de lectură, iar jumătate pentru masa studenților români din Brașov. Oferte benevole se primesc cu mulțămînt și se vor chita în public.

Programa: 1. Deschiderea ședin-ței. 2. Două cântări pentru cor de bărbați: a) G. Dima: Doamne Isuse Hristoase b) G. Dima: Nunta din Cana Colinde. (Corul claselor gimnaziale superioare). 3. Progresul și lupta pentru existență, disertație de C. Russu. cl. III com. 4. G. Coșbuc: Rugămîntea din urmă, decl. de Liviu Florian, cl. VIII gimn. 5. Două cântări pentru cor mixt: a) D. G. Kiriac: Jalea orfanului. b) D. G. Kiriac: Plecarea magi-lor. (Corul claselor inferioare și al școlaei comerciale). 6. Curente mai nouă în literatura românească, diser-tație de Aurel Neguș, cl. VIII gimn. 7. Două cântări pentru cor de bărbați: a) Fr. Lachner: Faurul. b) C. Porumbescu: Marșul cântăreților. (Corul școlaei comerciale). 8. Declamațiune comică de A. Protescu, cl. II com. 9. Două cântări pentru cor de bărbați: a) I. Vidu: Auzi vale. b) G. Dima: Vivandiera. (Corul claselor gimnaziale superioare).

Opera germană a început eri ciclul de 9 reprezentațiuni de operă. »Mignon» Astăzi seara se reprezintă opera »Der fliegende Holländer».

AVLZ. Dr. Fabian Tibor și-a deschis cancelaria advocațională în Strada Porții Nr. 67 Telefon 551. 3-8

ULTIME ȘTIRI.

București, 10 Aprilie. Preșe-dinte al senatului în locul regre-tatului president Cantacuzino a fost ales dl Th. Rosetti.

Viena, 10 Aprilie. »Reichs-post» află următoarele din Peter-sburg: Audiența d-rului Daneff la țar a avut un caracter foarte rece. Cu această ocaziune, Dr. Daneff a putut afla că Rusia nu are nici un motiv de a se expune la neplăceri pentru o Bulgarie in-grată.

Paris 10 Aprilie. După știri so-site aici din Petersburg, Bulgaria va primi în schimbul renunțării la orașul Silistra mîna liberă la stabilirea gra-niței între Enos și Midia spre Turcia. Cercurile oficiale bulgare de altfel s'au împletinit deja cu gândul cedă-ril Silistrei.

Cetinge. 10 Aprilie Ambasa-dorul rus a recomandat regelui și guvernului muntenegrean să rezol-ve chestia Scutarilor conform dorinței marilor puteri. În urma in-tervenției ambasadorului rus, rege-le Nichita a convocat un consi-liu de Coroană. Situația economică a țarei e atît de critică încît Muntenegru nu mai poate conti-nua războiul. La această stare de lucruri contribuie și faptul, că Bul-garia refuză să mai plătească chel-tuelile de război.

POȘTA ADMINISTRAȚIUNEL.

Domnului T. Popovici, Sibiu Dacă do-riți ca anulul Dvoastră să se publice și a doua oară, vă rugăm să ne mai trimiteți C.r. 250.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp Redactor responsabil: Ioan Brolea.

Cine are trebuință de mobile Fabricele de mobile și-le poate procura mai bine dela

Székely și Réti

Brașov, Strada Porții Nr. 60.

Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47.

Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urcarea prețului. . . . La vîntadin re provincie punem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligament de a cumpăra. — — — — —

TELEFON 518.

Să stăm de vorbă!

TELEFON 518.

SAMUEL LIPOT

Cel mai mare magazin în Ardeal de haine pentru bărbați, băieți, copii și fetițe.

Săptămâna aceasta se vinde cu prețuri senzațional de ieftin:

Sectia pentru bărbați

Pardesiuri dela 10 cor. in sus. Costume dela 10 cor. roane in sus, Guleri impermeabile dela 8 cor. in sus.

Vestmintele sus menționate sunt lucrate din stoffe de lână după moda cea mai nouă.

Nimeni nu e silit a cumpăra.

Rog sprijinul binevoitor al onor. public.

Sectia pentru băieți

Pardesiuri pentru băieți de etatea 15—16 ani dela 7 cor. in sus, Costume dela 6 cor. in sus.

Comande din provincie se execută prompt.

Sectia pentru copii

Costume de copii dela 4 coroane in sus. Pardesiuri dela 5 coroane in sus.

Orice concurență este eschisă.

Cu deosebită stimă:

SAMUEL LIPÓT,
Brașov, Târgul Iulului 33 (Palatul Czoll)

Văpsitoria artistică de lux și curățire hemică

G. SOLINGER Succesori.

Str. Spitalului 64, vis-à-vis cu Hotel Coroană,

se recomandă pentru toate lucrările ce cade în branșa aceasta. Curățire hemică de garderobe de dame și domni, în mătase, lână, bumbac, întindere modernă de perdele pe cadre patent etc. Costume de bărbați se curăță hemic și reparază în atenție.

NOVITATE! lina proprie ca nouă. NOVITATE!

PENE DE STRUȚ
se curăță sau vopsește în colori moderne și leagă cu preț ieftin în Pleureuse. Rochi de dame, haine bărbătești se vopsește în colori moderne, asemenea stoffe de mobile, perdele de lână, draperi etc. Negru pentru jelit la dorință se execută în 48 ore.

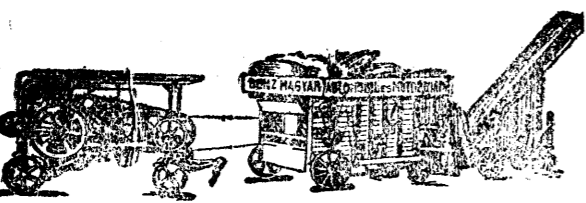
Mai departe se primesc pentru sezonul de iarnă, mantale de pluș de dame, precum și baltoane de domni spre curățire cu abur.

Onor. mușterii se livrează lucrări ireproșabile. Rog de sprijin

ORIGINAL BENZ.

Garnituri de treierat.

BENZIN-
Locomobile
stând și zăcând
completă
garanție.

Condiții plă-
tă favorabile.
Prețuri curente
gratis.

Benz fabrica ung. de Automobile și Motoare A. G.

Budapest, Centrala: V. Dorottya-utca 9.

Fabrica: VII. Ilka utca 31 sz.

Telefon 168—79 și 29—24.

GEORGE SZÖCS

croitor civil și militar român din
BRAȘOV, Strada Mihail-Weiss Nr. 10.

casa proprie.

TELEFON 488

Uniforme pentru studenți, bune și din stofă aleasă de direcțiune.
Lucru prima clasă.

Depozit de cele mai nouă stoffe indigene
și din străinătate.

Serviciu prompt!

Prețuri solide!

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei”,
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Administr. „Gazetei Transilvaniei”

N. I. FOLYOVITS SUCC. Holtrich-Ujhelyi, BRAȘOV, Târgu grâului Nr. 4.

Mare asortiment în stofe moderne pentru dame și bărbați.

— Stoffe de haine și Albituri. —

Trusouri complete.

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

MOBILE MODERNE

Am depuse în Hala de măr-
furi a societății industriale
din Brașov, precum și în

fabrica mea din Strada Lungă Nr. 151

se află diferite mobile.

I Hubbes, Tâmplărie pentru zidiri,
mobile și lucrări de artă.

La NAGYENYED
Com. Alsófehérvár

se adresează, cine dorește a și
procure varietăți autentice de:

POMI RODITORI
arbori pentru alea, plante de ornament, conifere, plante
de împrejmuire, fructe cu boabe, puști, etc.

VITE ALTOITE
(calitate superioară)
viță europeană și americană cu și fără
rădăcini. (Catalog instructiv gratis.)

FISCHER & Comp
FARMACIA VILMA

La Nagyenyed	
se găsesc	
Pomi	
roditori	
și	
Vite	
altoite.	

Apă minerală. Societate pe acții a birtașilor.

Recomandă apa minerală, scoasă după cel mai nou sistem din

Isvorul Bodoker Vilma

de medici recomandată pentru cura catarului organelor de res-
pirație la boale învechite, are efect alinător și vindecător.

Isvorul „Bodoker Vilma” e lagrijit după spiritul timp-
ului de astăzi, apa minerală e eminentă răcoritoare d'etetică
și ieftină.

Administrația: Strada O-fanilor Nr. 17. Brașov.

Telefon 509.

Szám: 1068/1913.

Concurs.

1068/913 pret. Pentru ocuparea postului de medic în cercul sanitar Polyán cercul Szerdahely com. Szeben prin aceasta public concurs.

În cercul sanitar cu sediul Polyán se țin următoarele comune: Polyán, Rod și Ianinna.

Concurenții, cari doresc să ocupe acest post împreună cu emolumentele statorite în Art. de lege XXXVIII din 1908 ca pe-
țițiile instruite cu documentele prescise în § 7 din Art. de lege XXXVIII din 1908 documentând
calificația și serviciul de până acum, să le înainteze la subscrisul până ziua de 8 Maiu a. c. la 12 oare

Cu provocarea la pt. 2 din § 7 al Art. de lege XXXVIII din 1908 se fac atenți concurenții, că în cercul sanitar al Polyanei par-
tea cea mai mare a locuitorilor vorbește limba română.

Szerdahely 1913 în 2 April.

Primpretorul cercual
Dr. Bruckner.

Nr. 339/913 not.

Publicațiune.

Subscribera primărie aduce la cunoștința publică, că în 20 aprilie a. c. se va da în licitație publică verbală repararea și trans-
formarea crășmei comunale,

Prețul strigării e statorit în 3167 Cor. 71 fil. iar vadiumul în 10%

Planul, preliminarul, precum și condițiunile sunt expuse spre vedere în cancelaria comunala zilnic în timpul oarelor oficioase.
Șinea veche la 3 Aprilie 1913

Primăria comunala.

De vânzare

o mașină de scărmanat lână în stare bună împreună cu lupulei.

Mărimea este 22 toli.

Doritorii de a cumpăra să se adreseze proprietarului **Kupán Deneș**. Brașov strada nouă 7

Marfa solidă. Prețuri ieftine

Stoffe moderne de primă-
vară, pentru costume și
— bluze la —

PFRITZ REDIGER,
Brașov, Strada Porții 8.